పిల్లలకి ఏదేనా సమస్యవస్తే, తమ తల్లిదండ్రులే తమనా కష్టాలనుంచి బైటపడేయాలనుకుంటారు. అప్పుడే అడుగులు వేయడం నేర్చుకున్న పాపాయి పొరపాటున కిందపడితే, లేవదీస్తారేమోనని తల్లివైపో తండ్రివైపో బేలగా చూస్తుంది. ఆ చూపులో అర్థం నేను కింద పడ్డాను. నన్నూ నా బాధని గమనించి, నన్ను రక్షించు అని.

అప్పుడు మీ రెండు చేతులూ ముందుకు చాపడం ద్వారా 'నేనున్నాను' అనే భద్రతా భావాన్ని మీ పాపకి కలిగిస్తున్నారన్నమాట. అదే, మీ పాప కిందపడగానే మీరేదో పని వున్నట్లు పక్కరూమ్‌లోకి వెళ్ళిపోండి. ఎంత అసహ్యంగా వుంటుందో ఆ సిట్యుయేషన్.

ఇదే ఉదాహరణకి ఒక కొస మెరుపు ఏంటంటే, మీ పాప తనకు తాను పడి, అవసరమైన దానికన్నా ఎక్కువ ఏడుస్తూ, మీ దృష్టిని తనవైపు తిప్పుకోవాలనుకున్నప్పుడు, మీరది గమనించకుండా పక్కకి వెళితే, నిజంగా ఆ పాపకేమీ దెబ్బతగలకపోతే, తనే స్వస్థత చేకూర్చుకొని మామూలుగా ఆటలో పడిపోతుంది.

అలా చేసినప్పుడు, అవసరమైనప్పుడే నా తల్లిదండ్రులనుంచి అటెన్షన్‌ని తీసుకోవాలి తప్ప, లేనప్పుడు నేనే నా కష్టాలనుండి బైటపడాలి అనే భావం మీ పిల్లలలో కలుగుతుంది! అయితే, ఎప్పుడు మీరు ఓదార్పు ఇవ్వాలి, ఎప్పుడు ఇవ్వకూడదు అనేది మీ విచక్షణాజ్ఞానం మీద ఆధారపడి వుంటుంది.

కొంతమంది పిల్లలు మరీ మొండిగా వుంటారు. ఏ చిన్న దెబ్బతగిలినా గంటా, రెండు గంటలు ఏడుస్తుంటారు. ఎప్పుడూ ఓదారుస్తూ వుండేలా మీనుంచి ఎక్కువ సమయాన్ని ఆశిస్తారు. ఇది మొదట్లోనే తుంచివేయడం మంచిది. లేకపోతే 24 గంటలు పిల్లలని తిప్పుతూ, ఆడిస్తూ వాళ్ళేడుస్తుంటే ఓదారుస్తూ వుండే నవ్వు గొలిపే తండ్రులలో మీరూ ఒకరైపోతారు.

పిల్లలకేదేనా కష్టం వచ్చినప్పుడు పెద్దల ప్రవర్తన ఎలా వుంటుందనేది చూస్తే ఒకోసారి చిత్రం అనిపిస్తుంది. ఎంతమంది తల్లిదండ్రులు పిల్లలు బాధల్లో వున్నప్పుడు ప్రేమగా దగ్గిరకు తీసుకొని లాలిస్తారు?

ఉదాహరణకి ఓ బాబు స్కూలునుంచి వస్తూ వస్తూ తల్లి దగ్గరకు రావాలని పరిగెడుతూ మెట్లమీద పడిపోయాడనుకోండి. అప్పుడు 'ఎన్నిసార్లు చెప్పాలి నీకు అలా పరిగెట్టుకు రావద్దని' అంటూ మరో దెబ్బ వేసేవాళ్ళే ఎక్కువ.

పొద్దుటనుంచి చూడలేదనే తొందరలో, ఆప్యాయతతో దగ్గరకు వస్తూ ఆ బాబు ఏడుస్తుంటే, మీరు యివ్వవలసింది ఓదార్పు తప్ప, బాబు పరిగెట్టడం వల్ల దెబ్బలు తగిలాయా, నిలబడితే దెబ్బలు తగిలాయా అన్న విశ్లేషణ కాదు. పొరపాటున ఏ ఇంక్ బాటిలో జారి కిందపడిపోతే లేదా అద్దం పడి విరిగిపోతే గబగబా వచ్చి పిల్లాడిని వంచి వీపుమీద రెండు దెబ్బలు వేస్తారు.

నేలమీద ఇంక్ బాటిల్‌ని పడేసి, ఆ ఇంక్ నేలమీద పారుతూ వుంటే ఎలా వుంటుందో

చూడాలనుకోడు కదా అబ్బాయి జరిగింది పొరపాటు మాత్రమే. మీరు చెప్పవలసిందల్లా ఇంక్ బాటిల్‌గాని, అద్దంగాని తీసినపుడు యెంత భద్రంగా వాడాలనేదే తప్ప, క్రింద పడినప్పుడు దండించడం కాదు.

మీరు ఎలాంటప్పుడు దండించాలంటే మీ పాపాయి పక్క స్నేహితుల బాక్స్‌నుండి పెన్సిల్ దొంగిలించినప్పుడో, మీ పర్సునుండి డబ్బులు తీసి బయట ఏదేనా కొనుక్కున్నప్పుడో - ఇలాంటి సమయాల్లో దండించాలి.

పొరపాటు వేరు, తప్పు వేరు. ఇండియన్ పీనల్‌కోడ్‌లో ఈ విషయం స్పష్టంగా రాయబడి వుంది. Mistake is Excusable. But Fraud is Punishable అని.

ఇంకొంచెం పెద్దయ్యాక మీ పిల్లవాడు సైకిల్ మీదో, లూనామీదో వెళ్తూ మధ్య తోవలో యాక్సిడెంట్ జరిగి ఆ సైకిల్ చక్రం పాడవటమో, వంగిపోవడమో జరిగితే, టెన్షన్‌తో భయపడుతూ యింటికి రావడం జరిగితే వాళ్ళమీద యాక్సిడెంట్ జరిగిన దానికంటే ఎక్కువగా వాతావరణం సృష్టిస్తే వాళ్ళు బెదిరిపోతారు.

“నువ్వు చాలా నిర్లక్ష్యంగా వెళ్ళేవు. అందువల్లే ఇలా జరిగింది” అని మీరే ఒక జడ్జిలాగా ఒక కామెంట్ పాస్ చెయ్యడమో, ఒక మర్డర్ స్వయాన చూసిన సాక్షిలాగా విరుచుకుపడడమో చేస్తే, మీ మీద వాళ్ళకి గౌరవం తగ్గిపోతుంది.

ఏదేనా పొరపాటు జరిగినపుడు వాళ్ళయొక్క వాదనని శాంతంగా వినడమే మనం వాళ్లకిచ్చే గొప్ప గౌరవం, ఆప్యాయత. వాళ్ళు ఉత్సాహంగా అన్ని విషయాలు చెప్తారు. వాళ్ళను అన్ని విషయాలు చెప్పనిచ్చిన అప్పుడు ఆ విషయం పట్ల మన ఎనాలిసస్, మనం ఎందుకు ఆ విషయమ తప్పనుకుంటున్నామో చెప్పగలిగితే వాడికి అర్ధం అవుతుంది. పొరపాటు వేరే వ్యక్తులదైతే మనం వారిపట్ల సానుభూతి చూపిస్తాం. చూపించాలి.

అదే పొరపాటు మన పిల్లలదైతే, వాళ్ళదెందుకు పొరపాటో మనం వివరించి చెప్పగలగాలి. అలా అని చెప్పి ప్రతిదానికి వాళ్ళని సపోర్టు చెయ్యమనికాదు. పక్కింటి పిల్లవాడిని మీ పిల్లవాడు కొడితే, వాళ్ళు మీ మీదకు దెబ్బలాటకొస్తే మీ వాడిని సపోర్టు చెయ్యనవసరం లేదు.

మీరు చెయ్యవలసిందల్లా, మీ పిల్లవాడు ముందు కొట్టాడా, అవతలి పిల్లవాడు ముందు కొట్టాడా అనేది నిర్ధారణ చెయ్యటమే.

సమస్యనుంచి బైటపడే విషయంలో మీ పిల్లవాడు చేసే ప్రయత్నంలో, వాడికి అర్ధం అయ్యే భాషలో చెప్పాలిగానీ, మీ తర్కాన్నంతా వాడిముందు ప్రదర్శించనవసరం లేదు. మీ జ్ఞానాన్నంతా వాడిమీద రుద్దనవసరం లేదు.

అగ్నిప్రమాదం జరిగితే లోపలున్న వాళ్ళకి మండలు ఎలా ఆర్పాలో నేర్పాలని

ఆలోచించకూడదు. వాళ్ళని ఎలా బైటకి తీసుకురావాలో చూడాలి. సమస్యల్లో చిక్కుకున్న పిల్లలతో సానుభూతిగా మాట్లాడి, వాళ్ళకా సమస్య నుండి ఎంత తొందరగా బైటపడాలో చెప్పండి.

సమస్యకి కర్త, కర్మ, క్రియలు విశ్లేషనలు చేర్చకండి.

పిల్లలే మన బహుమతి :

మనం ఏదైనా వస్తువు కొనుక్కొన్నప్పుడు, ఆ వస్తువు బాగోలేకపోతే దాన్ని తిరిగి షాపువాడికి ఇచ్చేయచ్చు. అలాగే మన కారు బాగా నడవకపోతే మనం అమ్మేసుకోవచ్చు. మనకి పిల్లలు దేముడిచ్చిన ఒక బహుమతి. పిల్లలని మాత్రం నచ్చకపోతే ట్రాన్స్ఫర్ చెయ్యలేం.

జపాన్‌లో తరచూ భూకంపం వస్తూ వుంటుంది. మన దేశంలో కూడా ఒకప్పుడు ఉత్తరకాశీ జిల్లాలో పెద్ద భూకంపం వచ్చింది. ఎంతో మంది చనిపోయారు. మిగిలినవాళ్ళు బ్రతికే వున్నారు. ఒకసారి భూకంపాన్ని ప్రత్యక్షంగా చూసిన వ్యక్తి ఆ ప్రాంతాన్ని శాశ్వతంగా వదిలేసి వేరే చోటికి పారిపోగలడా? పోయి బ్రతకగలడా? లేదు. తనవాళ్ళ మధ్యే బ్రతకాలనుకుని తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకొంటాడు. మన పిల్లలు ఎంత చెడ్డవాళ్ళయినా వాళ్ళు మన పిల్లలు. భార్యనైనా విడిచిపెట్టి వుండగలమేమోగాని, మనం మన పిల్లలని విడిచి వుండలేము.

పిల్లలకు కష్టాలొచ్చినప్పుడు వాళ్ళకి వేదాంతాలు బోధించకండి. వాళ్లకి చాలా బోరుగా వుంటుంది. అలాగే పిల్లలకి ఒక సమస్యని వివరించవలసివచ్చినప్పుడు మీ అనుభవం, మీరా వయసులో ఆ సమస్యని ఎంత తెలివితేటలతో ఆ సమస్యలని ఎదుర్కొన్నారో మొదలగు విషయాలను చెప్పి ఊదరగొట్టకండి.

నిజంగా మీకా సమస్య వచ్చినప్పుడు ఏడుస్తూ మీరో మూలన పడుకొని వుంటారు. లేదా తల్లిదండ్రులమీద తిరగబడి వుంటారు. అంతేగాని మీ పిల్లలంత నమ్రతగా మీరు సమస్యను చెప్పలేదు.

చిన్నపిల్లలకి, జీవితంలో ఎన్నో సమస్యలను ధైర్యంగా ఎదుర్కొని పైకొచ్చిన వ్యక్తుల కథలు చెపుతూ వుండాలి. అది అటు పిల్లలకు మనకు కూడా చాలా స్ఫూర్తినిస్తుంది. ఇండియా, పాకిస్తాన్ సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో బోర్డర్ సెక్యూరిటీ ఫోర్స్ కంటే ఎక్కువ కష్టపడి పనిచేసే వాళ్ళెవరుంటారు? ఎన్ని సమస్యలున్నా అవన్నీ మరచిపోయి వాళ్ళు దేశం కోసం పోరాడటం లేదా? వీళ్ళకింత ధైర్యం ఎలా వచ్చింది?

ఏ దేశానికి సంబంధించిన సైనికులైనా సరే వాళ్ళెంత గొప్పగా సమస్యల నెదుర్కొంటున్నారు? కాళ్ళూ చేతులూ పోయినాసరే విశ్వాసాన్ని పెంచుకొని ఎలా

జీవిస్తున్నారు? ఇవన్నీ మన పిల్లలకి చెప్పాలి.

పెద్దగీతముందు చిన్నగీత చిన్నగానే కనబడుతుంది. మనం చెయ్యవలసిందల్లా వాళ్ళ సమస్యల్క గీతల ముందు మరింత పెద్ద గీతలను చూపించడమే. కష్టపడ్డ వాళ్ళందరినీ చుట్టూ చూస్తూ వుంటే ఎంత హాయిగా బ్రతుకుతున్నామనే విషయం తెలుస్తుంది. నాలుగు తలుపులు మూసి తెరలు దించేస్తే గది ఇరుకైపోతుంది.

పిల్లల మనసుని ఇలా ఇరుగ్గా ఎప్పుడూ చెయ్యకూడదు. మీ పిల్లవాడు ఐస్‌క్రీం కోసం ఏడుస్తూ వుంటే, పక్కపిల్లవాడు గంజికోసం ఏడుస్తున్నాడనే విషయం చెప్పి చూపించాల్సిన బాధ్యత మీదే.

సమస్యలు కేవలం మన పొరపాటు వల్లే వస్తాయనుకోవడం పొరపాటు. మన గ్రహపాటు బాగులేకపోయినా మన ప్రమేయం లేకుండానే సమస్యలు వస్తాయి. రాజీవ్‌గాంధీ అంటే పడనివాళ్ళు అతని దారుణంగా హత్యచేశారు. అయితే ఈ హత్యా ప్రయత్నంలో రాజీవ్‌గాంధీ బాడీగార్డు అయిన ఒక పోలీసాఫీసర్ కూడా మరణించాడు.

అతనికి ఈ రాజకీయాలతో, కక్షలతో, ఏ సంబంధమూలేదు కదా! దు:ఖానికి పరాకాష్ట చెప్పుకోవాలంటే యింతకన్నా పెద్ద ఉదాహరణ ఏముంటుంది. మరణించాక యిచ్చే అవార్డులవల్ల ప్రాణం వెనక్కి రాదు. వాళ్ళ ప్రయత్నాలు వాళ్ళ నిజాయితీ మాత్రం మిగిలిపోతాయి.

ఇలాంటివాళ్ళ జీవిత చరిత్రలు పిల్లలకి ఎంతో స్ఫూర్తినిస్తాయి. ఒక అభిమన్యుడు, ఒక బాలచంద్రుడు ఇలాంటివాళ్ళు ఎప్పుడూ పిల్లలకి స్ఫూర్తినిస్తాయి. వియత్నాం యుద్ధంలో డేవిడ్ అనే సైనికుడి వాస్తవ గాథ కంటనీరు పెట్టించింది. ఆ సినిమా చెబుతాను.

వియత్నం యుద్ధం జరుగుతోంది. నౌకాదళం నిర్వహించే ఆల్ట్రాలైట్ స్పెషల్ ఫోర్సెస్ టీమ్‌లలో డేవిడ్ శిక్షణ పొందుతున్నాడు. ఈ టీమ్ శత్రు స్థావరాలను వెదికి నాశనం చెయ్యాల్సి వస్తుంది. ఈ పని చాలా ప్రమాదంతో కూడుకొన్నది. శిక్షణ పొందిన డేవిడ్ శత్రు స్థావరాలమీద రాత్రివేళ దాడి చేయాల్సి వచ్చింది.

శత్రువులు మిషన్‌గన్స్‌తో డేవిడ్‌మీద, అతని దళంమీద కాల్పులు జరిపారు. డేవిడ్ తన బెల్ట్‌నుండి ఫాస్ఫరస్ గ్రెనేడ్‌ను తీసుకొని దాన్ని శత్రువులమీద విసరాలని లేచి నిలబడ్డాడు. విసిరే ప్రయత్నంలో అతను తన చేతిని వెనకి తీసుకోగానే శత్రువులు పేల్చిన బులెట్ ఆ గ్రనేడ్‌కు తగిలి, అతని చెవి పక్కనే పేలడం జరిగింది.

నది ఒడ్డున వున్న బురదనీళ్లలో పడివున్న డేవిడ్‌కు తన మొహంలోని కొంతభాగం వూడిపోవడం కనిపించింది. అతని శరీరానికి అంటుకొని వున్న ఫాస్ఫరస్ గ్రెనేడ్ భాస్వరం గాలిలోని ఆక్సిజన్‌తో కలవడంవల్ల అతని భుజం, మొహం పూర్తిగా కాలిపోయి లోపల్లోపలే ఉడికినట్లుగా అయ్యాయి.

తన మరణం చాలా సమీపంలోనే వుందని డేవిడ్‌కి తెలిసిపోయింది. అతను తన ఆఖరిక్షణాలకోసం నిరీక్షించే సమయంలో అతనితో వచ్చిన సైనికులు అతన్ని వెంటనే విమానంలో వూరికి తరలించారు. డేవిడ్‌ని హాస్పిటల్‌లో చేర్పించారు.

డేవిడ్‌ని ఆపరేషన్ థియేటర్‌కి తీసుకువెళ్ళిన సర్జెన్లకు ఓ పెద్ద సమస్య ఎదురైంది. ఏ గ్రైనేడ్ భాస్వరంవల్ల మొహం కాలిందో, ఆ చర్మాన్ని కోసేటప్పుడు ఆ చర్మానికి అంటుకొని వున్న భాస్వరం థియేటర్లో వున్న ఆక్సిజన్‌తో కలిసి మండటం మొదలుపెట్టింది.

అలా జరిగినప్పుడల్లా, ఆక్సిజన్ సిలిండర్ ఎక్కడ పేలుతుందో అనే భయంతో డాక్టర్లు, నర్సులు ఎన్నోసార్లు ఆపరేషన్ ఆపేసి, అతన్ని అలాగే వంటరిగా వదిలేసి రూమ్ బైటకి వెళ్ళిపోయేవారు.

ఎలాగో ఈ ఆపరేషన్ సక్సెస్ అయింది. యుద్ధంలో తీవ్రంగా గాయపడ్డ, కాలిపోయిన సైనికులు వుండే వార్డులో డేవిడ్‌ను వుంచారు.

బెడ్‌మీద వున్న డేవిడ్‌కు తన తల బాగా ఉబ్బివుందని తెలుసు. తన మొహం ఎంతో వికారంగా తయారైందని తెలుసు. ఒకప్పుడు అందంగా వున్న తనకు ఈ పరిస్థితి ఒక అగ్నిపరీక్షలాంటిదని గ్రహించిన డేవిడ్ హఠాత్తుగా తను ఒంటరివాడైనట్లుగా బాధపడ్డాడు. అంత భయంకరమైన రూపంతో తన భార్యను తన వాళ్ళను ఎలా చూడలో అతనికి అర్థంకాలేదు. ఎందుకూ, ఎవ్వరికీ పనికిరాని తాను ఎందుకోసం జీవించాలని మథనపడ్డాడు.

ఆ రూమ్‌లో కేవలం డేవిడ్ మాత్రమే అలాలేడు. మరో వ్యక్తి కూడా దాదాపు అలాగే గాయపడి చూసేందుకు భయంకరంగా వున్నాడు. అతనికో కాలు, చెయ్యి పోయాయి. మొహం చాలా వరకు చీలిపోయి గాయాలతో నిండి వుంది. అతన్ని చూసినప్పుడల్లా డేవిడ్‌కు తన రూపం కూడా అలాగే వుందికదా అన్న దిగులు రెట్టింపయ్యేది.

ఒకరోజు వేరే సైనికుడి భార్య అతన్ని చూసేందుకు వచ్చింది. రూమ్‌లో అడుగుపెట్టిన ఆమె ఒక్కసారి భర్త వైపు చూసి భయపడింది. కడుపులో వికారం పెట్టినట్టు కావడంతో అతన్ని మరోసారి చూసే ధైర్యం చెయ్యలేకపోయింది.

తమ పెళ్ళినాడు భర్త తొడిగిన ఉంగరాన్ని తీసి పక్కనే వున్న టేబిల్ మీద పెట్టి "అయాం సారీ, ఇలా వున్న మీతో కలిసి నేను బ్రతకలేను" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది. భార్యను చూసిన ఆనందం క్షణాల్లో విషాదంగా మారడంతో అతని నోటినుండి మాటరాలేదు.

ఆమె వెళ్ళిన తర్వాత కుమిలి కుమిలి ఏడ్చాడు. అందవిహీనంగా తయారయిన తనను చూసి ప్రపంచం అసహ్యించుకుంటుందని అతనికి తెలుసు. కానీ, ఎవరో ఎక్కడో తనకోసం బాధపడే వ్యక్తి ఒకరుంటారని తన రూపాన్ని కాకుండా - హృదయాన్ని, పరిస్థితిని చూసి ఓదార్చే వ్యక్తి కావాలని, ఆ వ్యక్తి తన భార్యే కావాలని అతను ఎంతగానో కోరుకున్నాడు కానీ జరిగింది మాత్రం వేరొకటి.

అతనికి వున్న ఆ ఒక్క ఆశ కూడా పోయింది. శరీరానికి తగిలిన ఆ గాయం మరింత బాధపెట్టడంతో రెండ్రోజుల తర్వాత అతను మరణించాడు.

ఇవన్నీ చూసిన డేవిడ్ చాలా బాధపడ్డాడు. భవిష్యత్తులో తన కెలాంటి పరిస్థితి ఎదురౌతుందోనని భయపడ్డాడు. మూడు రోజుల తర్వాత డేవిడ్ భార్య వచ్చింది. అతనికి దగ్గరగా వచ్చి మొహంమీద ఎక్కడైతే బాండేజ్ లేదో అక్కడ ముద్దుపెట్టుకుంది. “ఐ లవ్ యూ! ఇప్పుడే కాదు. ఎప్పటికీ మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తాను. ఎలాంటి పరిస్థితులొచ్చినా, ఎటువంటి కష్టాలొచ్చినా మనిద్దరం కలిసి వాటిని ఎదుర్కొందాం” అంటూ ప్రేమగా కౌగిలించుకున్న భార్యవైపు డేవిడ్ ఆశ్చర్యంగా చూశాడు. ఇది కలా! నిజమా! అన్న విషయం అతనికి అర్థంకాలేదు.

తన పరిస్థితిలోనే వున్న మరో వ్యక్తితో అతని భార్య ఎలా మాట్లాడిందో ప్రత్యక్షంగా చూసిన డేవిడ్‌కు తన భార్య చూపిన ప్రేమ, ఆదరణ గొప్ప మానసిక బలాన్ని యిచ్చాయి. ఎంతో దైవభక్తి వున్న భార్య తనను అలా ఆదరించేసరికి డేవిడ్‌కు జీవితంమీద, దైవంమీద విశ్వాసం పెరిగింది. ఆ తర్వాత డేవిడ్‌గాయాలు మెల్లగా మానడం మొదలుపెట్టాయి. ఎన్నో ఆపరేషన్లు, కొన్ని నెలలపాటు శారీరక హింస అనుభవించిన తర్వాత డేవిడ్ మెల్లగా కోలుకున్నాడు. అతను తన దృష్టినీ, వినికిడి శక్తినీ కోల్పోలేదు.